

Rolnummer : 228
Arrest nr. 36/91 van 21 november 1991

A R R E S T

Inzake : de prejudiciële vraag gesteld door de zesde kamer van het hof van beroep te Luik bij arrest van 28 juni 1990 inzake het openbaar ministerie tegen Stéphan Uhoda, Georges Uhoda en de naamloze vennootschap Uhoda.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters I. Pétry en J. Delva,
en de rechters D. André, K. Blanckaert, L.P. Suetens,
M. Melchior en P. Martens,
bijgestaan door de griffier H. Van der Zwalmen,
onder voorzitterschap van voorzitter I. Pétry,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. ONDERWERP

Bij arrest van 28 juni 1990 heeft het hof van beroep te Luik de volgende prejudiciële vraag gesteld :

"Is artikel 1, § 4, van de wet van 22 juni 1960, ingevoegd bij artikel 1 van de wet van 5 juli 1973, dat de op het domein der autosnelwegen gelegen verkooppunten uitzondert van de verplichting een wekelijkse rustdag in acht te nemen, in overeenstemming met het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid (van de Belgen) voor de wet ?".

II. DE FEITEN EN HET BODEMGESCHIL

Blijkens de dossiergegevens betreffende het bodemgeskil zijn Stéphan Uhoda en Georges Uhoda voor de correctionele rechtbank te Luik gedaagd wegens allerlei overtredingen van de handelswetgeving en met name het niet onderhouden van een wekelijkse rustdag bij de exploitatie van hun tankstation, zoals verplicht gesteld door het koninklijk besluit van 28 november 1974 tot invoering van een wekelijkse rustdag in de ondernemingen die aan de verbruikers vloeibare brandstoffen verkopen voor de aandrijving van motorrijtuigen, vastgesteld ter uitvoering van de wet van 22 juni 1960 tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht.

Aangezien in dat tankstation ook levensmiddelen zoals drank en versnaperingen te koop werden aangeboden, zijn Stéphan Uhoda en Georges Uhoda ook wat die activiteit betreft beticht van het niet onderhouden van een wekelijkse rustdag, zoals

vereist bij het koninklijk besluit van 6 december 1960 vastgesteld met toepassing van de wet van 22 juni 1960 tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht.

Zij zijn ook aangeklaagd wegens het te kwader trouw plegen van een met de eerlijke handelsgebruiken strijdige daad waarbij zij de beroepsbelangen van een of meerdere handelaars schaden of trachten te schaden - wet van 14 juli 1971 op de handelspraktijken, artikelen 54, 55, 61 en 66 -, ten deze en met name door geen wekelijkse rustdag toe te passen in de verkooppunten van brandstoffen en levensmiddelen die zij uitbaten.

De twee beklaagden zijn vervolgd in hun hoedanigheid van gedelegeerd bestuurder van de naamloze vennootschap Uhoda, die naar hun zeggen het tankstation alle dagen van de week met uitzondering van dinsdag exploiteert ; Georges Uhoda, die zegt dat hij het tankstation dinsdag onder een ander handelsregister en een andere boekhouding uitbaat, is bovendien op persoonlijke titel vervolgd.

De naamloze vennootschap Uhoda is als burgerrechtelijk aansprakelijke partij gedaagd.

In zijn vonnis van 20 december 1989 heeft de correctionele rechtbank te Luik de aanklacht betreffende de niet-naleving van de verplichte rustdag en die betreffende de handelspraktijken bewezen verklaard.

Door de verschillende partijen is tegen dat vonnis hoger beroep aangetekend.

Stéphan Uhoda, Georges Uhoda en de naamloze vennootschap Uhoda hebben de appelrechter verzocht het Hof een prejudiciële vraag te stellen, want naar hun mening bestaat er een discriminatie inzoverre de op het domein der autosnelwegen gelegen verkooppunten niet aan de verplichting van een wekelijkse rustdag zijn onderworpen.

III. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

De prejudiciële vraag is bij het Hof aanhangig gemaakt door de overzending van een expeditie van de beslissing tot verwijzing, op 18 juli 1990 op de griffie ontvangen.

Bij beschikking van dezelfde dag heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Van de verwijzingsbeslissing is kennis gegeven conform artikel 77 van de organieke wet bij op 27 september 1990 ter post aangetekende brieven, op 28 september 1990 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is in het Belgisch Staatsblad van 29 september 1990 bekendgemaakt.

Stéphan Uhoda, woonachtig rue St-Paul 33 te 4000 Luik, Georges Uhoda, woonachtig rue des Carmes 15 te 4000 Luik en de naamloze vennootschap Uhoda, waarvan de zetel gevestigd is rue des Prémontrés 2 te 4000 Luik, ingeschreven in het handelsregister van Luik onder nummer 127.599, hebben bij op 6 november 1990 ter post aangetekende brief een

gemeenschappelijke memorie ingediend.

Geen andere memorie is ingediend.

Bij beschikking van 16 januari 1991 is rechter P. Martens als rechter van de zetel aangewezen, gezien de aanvaarding van het voorzitterschap door mevrouw I. Pétry.

Bij beschikkingen van 28 november 1990 en van 2 juli 1991 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen respectievelijk tot 18 juli 1991 en 18 januari 1992 verlengd.

Bij beschikking van 24 september 1991 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de terechtzitting op 16 oktober 1991 vastgesteld.

Van die beschikking is kennis gegeven aan de partijen, die, evenals hun advocaten, van de datum van de terechtzitting op de hoogte zijn gebracht bij op 25 september 1991 ter post aangetekende brieven, op 26 september 1991 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Op die terechtzitting :

- is verschenen :
Mr. M. Goujon, advocaat bij de balie te Luik,
voor de partijen Uhoda;
- hebben de rechters M. Melchior en K. Blanckaert verslag uitgebracht;
- is de voornoemde advocaat gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de organieke wet van 6 januari 1989 betreffende het gebruik van de talen voor het Hof.

IV.**ONDERWERP VAN DE AANGEVOCHTEN NORMEN**

Artikel 1 van de wet van 22 juni 1960 tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht bepaalt in paragraaf 1 :

"Op aanvraag van een of meerdere beroepsverbonden en op gunstig advies van de Hoge Raad voor de Middenstand kan de Koning, wanneer het algemeen nut en de economische noodwendigheden het toelaten, een wekelijkse rustdag verplicht stellen in de tak van handel of ambacht welke dit of deze verbonden aanbelangt".

Paragraaf 2 van dat artikel verbiedt op de verplichte rustdag de rechtstreekse verkoop aan de verbruiker en bestellingen ten huize.

Paragraaf 3 van het artikel omschrijft voor de toepassing van de wet de rustdag.

Paragraaf 4 van het artikel bevat drie leden.

Enkel het eerste lid houdt direct verband met het onderwerp van de prejudiciële vraag. Zoals gewijzigd bij de wet van 5 juli 1973 tot wijziging van de wet van 22 juni 1960 tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht, gewijzigd bij de wet van 30 juli 1963 en bij de wet van 6 maart 1964, bepaalt het :

"Wanneer een wekelijkse rustdag verplicht is gesteld in een bepaalde tak van handel of ambacht, slaat het bij § 2 bepaald verbod op alle verkooppunten waar deze werkzaamheid, zelfs op bijkomstige wijze, wordt uitgeoefend, met uitzondering van de verkooppunten gelegen op het domein der autosnelwegen. Voor de toepassing van deze bepaling maken de toe- en uitgangswegen geen deel uit van het domein der autosnelwegen. Behoudens wanneer de Koning er op aanvraag van het verzoekend verbond anders over beschikt, is het verbod insgelijks toepasselijk op alle andere in dezelfde lokalen uitgeoefende handels- of ambachtelijke werkzaamheden".

Op 28 november 1974 heeft de Koning op verzoek van het nationale verbond van distributeurs en kleinhandelaars in brandstoffen een koninklijk besluit vastgesteld tot invoering van de wekelijkse rustdag in de ondernemingen die aan de consumenten vloeibare brandstoffen verkopen bestemd voor de aandrijving van motorrijtuigen. Volgens artikel 1, § 2, van dat koninklijk besluit is het gestelde verbod om één dag per week vloeibare brandstoffen te verkopen bestemd voor de aandrijving van motorrijtuigen niet van toepassing op de andere handels- of ambachtelijke werkzaamheden uitgeoefend in dezelfde lokalen als die waar brandstof wordt verkocht.

Op 6 december 1960 heeft de Koning op verzoek van diverse beroepsverbanden een koninklijk besluit vastgesteld waarbij een wekelijkse rustdag wordt verplicht gesteld in de dertien subsectoren die Hij, voor de toepassing van het koninklijk besluit, in de voedingsindustrie in het leven roept.

V. IN RECHTE**- A -**

A. In hun gemeenschappelijke memorie geven de partijen Stéphan Uhoda, Georges Uhoda en de naamloze vennootschap Uhoda te kennen dat het doel van de wet van 22 juni 1960 duidelijk werd uiteengezet in de parlementaire voorbereiding : de wet zou een verbetering van de arbeidsvoorwaarden nastreven evenals de bescherming van het welzijn en de gezondheid van de arbeiders, zowel loontrekkenden als zelfstandigen.

Artikel 1, § 4, gewijzigd bij de wet van 5 juli 1973, bepaalt dat de verplichting van een wekelijkse rustdag zich niet uitstrekt tot de verkooppunten gelegen op het domein der autosnelwegen.

Voor de indieners van de memorie is het duidelijk dat het enkele criterium van de ligging van het tankstation (al dan niet op het domein der autosnelwegen) een uitzondering vormt op de algemene tekst van 22 juni 1960, welke uitzondering met de aard en het doel van de wet geen verband houdt, en derhalve discriminerend is.

- B -

B.1. De grondwettelijke regels van de gelijkheid der Belgen voor de wet en van de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling volgens bepaalde categorieën van personen zou worden ingesteld, voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke

verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de bestreden maatregel en met de aard van de in het geding zijnde beginselen ; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat de aangewende middelen redelijkerwijze niet evenredig zijn met het beoogde doel.

B.2. Artikel 1, § 1, van de wet van 22 juni 1960 tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht staat de Koning toe, wanneer het algemeen nut en de economische noodwendigheden het toelaten, op aanvraag van een of verscheidene beroepsverbonden en op gunstig advies van de Hoge Raad voor de Middenstand een wekelijkse rustdag verplicht te stellen in de tak van handel of ambacht welke dit verbond of deze verbonden aanbelangt.

Krachtens artikel 1, § 4, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 5 juli 1973, strekt de door de Koning genomen beslissing zich nooit uit tot de op het domein der autosnelwegen gelegen verkooppunten.

Blijkens de parlementaire voorbereiding van de wet van 5 juli 1973 houdt de uitzondering voor de op het domein der autosnelwegen gelegen verkooppunten verband met de omstandigheid dat het Belgische snelwegennet in het Europese is geïntegreerd.

Het door artikel 1, § 4, van de wet van 22 juni 1960, gewijzigd bij de wet van 5 juli 1973, gehanteerde criterium, - de lokalisatie van het verkooppunt op of buiten het domein der autosnelwegen - is objectief.

Dankzij de vastgestelde uitzondering kan de gebruiker van een autosnelweg deze oprijden zonder aan het toeval te zijn overgeleverd, wat de diverse voorzieningen betreft in verband met de rustdagen ; wanneer hij voor een gesloten tankstation staat, zal hij namelijk heel vaak niet in de onmiddellijke omgeving een open station kunnen bereiken, dit zowel wegens de inrichting zelf van het snelwegennet als wegens de mindere bekendheid van de automobilist met de streek die hij doorreist.

De uitzondering van artikel 1, § 4, van de wet van 22 januari 1960, gewijzigd bij de wet van 5 juli 1973, is pertinent omdat zij immers het snelverkeer mogelijk maakt - of toch in hoge mate vergemakkelijkt.

Bijgevolg houdt artikel 1, § 4, van de wet van 22 juni 1960 tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht, gewijzigd door de wet van 5 juli 1973, geen schending in van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet.

OM DIE REDENEN,

Het Hof

zegt voor recht :

artikel 1, § 4, van de wet van 22 juni 1960 tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht, ingevoegd bij artikel 1 van de wet van 5 juli 1973, schendt de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en in het Nederlands, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 21 november 1991.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van der Zwalm

I. Pétry